

פרוטוקול מס' 2

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים
יום ג', כ"ז בשבט תשל"ד - 19.2.74, שעה 11.00

נכחו:

חברי הוועדה:
ח. גרוסמן - היו"ד
ח. אבו-זביע
י. בארי
ל. דיציאן
מ. דרובלס
א. ורדיגר
ה. זיידל
מ. חריש
מ. ידיד
מ. פרידמן
ב.צ. קשח
פ. שינמן

מוזמנים:
מ.א. קורץ - מנכ"ל משרד הסעד
א. בריק - היועץ המשפטי של משרד הסעד
ש. מלכיאל - מנהל האגף לילד ולנוער,
משרד הסעד
מ. הורביץ - הלשכה המשפטית, משרד הסעד
ע. סבט - עוזר בכיר ליועץ המשפטי
לממשלה

מזכיר הוועדה: ש. כרם

רשמה: צ. ספרן

סדר היום: חוק הנוער (טיפול והשגחה) (חיקון מס' 5), תשל"ג-1973.

אני פותחת את הישיבה.

היו"ר ח. גרוסמן:

א. סדרי עבודת הוועדה

שתי הצעות פורמליות סידוריות: 1. כאשר אנחנו מקבלים לדיון בוועדה הצעת תיקון חוק, רצוי שבתיקי חברי הוועדה יימצא החוק עצמו.

ל. דיציאן:

2. היות ובזמן האחרון עושים קימוצים גדולים בשכפול הנאומים הנישאים במליאה, רצוי שיהיה לפחות העתק אחד לרשות חברי הוועדה בנושא שבו אנחנו דנים. טוב שחברי הוועדה יוכלו לעיין בדברי הפתיחה שנאמרו בקריאה ראשונה.

כל חבר-כנסת יכול לקבל את הפרוטוקול של הישיבה בה הוא מעוניין. עליו רק לפנות למזכיר סיעתו או לסדרן המליאה כדי לקבל אותו.

היו"ר ח. גרוסמן:

אפשר לקבל את ההצעה בקשר לכך שהחוק המקורי יימצא בוועדה בעת דיון בתיקון שמוצע לו, אך כל חבר-כנסת הנזקק לחוק מסויים כדי להתכונן לדיון יכול להשיג אותו באמצעות מנבצין הכנסת ולא דווקא באמצעות הוועדה.

ענין ההכנה לקראת דיון כבודו במקומו מונח, וזה נושא בפני עצמו, אך מעבר לו קיים הצד הטכני. אינני אומר שלרשות כל אחד מחברי הוועדה יהיה העתק של החוק המקורי, אבל כאשר דנים בחוק מסויים רצוי שסופס אחד או שניים יעמדו לרשותנו, כי בדיון בטעיפי הצעת התיקון לחוק תתעוררנה בוודאי שאלות ויהיה צורך לבדוק מה בחוק עצמו.

י. בארי:

אני מסכימה שבכל דיון על תיקון לחוק או תוספת לחוק יהיה עותק אחד או שניים של החוק המקורי אצל מזכירת הוועדה.

היו"ר ח. גרוסמן:

לא השתתפתי בישיבה הראשונה של הוועדה עקב העובדה שלא קיבלתי הזמנה - דרך אגב, ההזמנות צריכות לבוא במועד - ולכן הייתי מבקש לדעת בקיצור מה היה בישיבה הראשונה, שהיא בדרך כלל ישיבה קובעת.

פ. שיינמן:

בתיקי חברי הוועדה נמצאים הפרוטוקולים של ישיבות הוועדה - אם כי נאמר לי שהפרוטוקול של הישיבה הקודמת עדיין לא נמסר - ולא אוכל לפתוח כל ישיבה בכך שאמסור מה היה בישיבה הקודמת. בכל זאת אמסור בקיצור: בישיבה הראשונה העלו חברי הוועדה הצעות לדיונים בוועדה - הצעות שאינן מגיעות אלינו דרך המליאה אלא ביוזמת חברי הוועדה. בנוסף לרשימת הנושאים שהוצעו על ידי חברי הוועדה, הכינה מזכירת הוועדה רשימת נושאים וחוקים שהועלו על שולחן הוועדה עוד בקדנציה הקודמת ונשארו ללא סיכום. בחוקים נוכל להמשיך את הדיון אם יחילו עליהם את חוק הרציפות; ההחלטה אם להמשיך בדיון בנושאים היא בסמכות הוועדה.

היו"ר ח. גרוסמן:

אשר להזמנות לישיבות הוועדה: ההזמנה יוצאת בזמן. בדרך כלל אנחנו מתכננים את הישיבות לשבוע הבא בהאסיפת השבוע הזה, אבל יש הרבה מאוד תקלות.

פ. ידיד:

בישיבה הקודמת בקשתי שכאשר מתקיים דיון על נושא מסויים בהצעת חוק וחברי הוועדה מציעים הצעות סמסיות, תכין המזכירה תמצית ההצעות הללו, כדי שבהמשך הדיון אפשר יהיה להתייחס לאותן הצעות.

היו"ר ח. גרוסמן: אנחנו ננהג כך.

ב. חוק הנוער (טיפול והשגחה) (תיקון מס' 5), תשל"ג-1973

ס.א. קורץ:

כמה משפטים של מנוא לאותה הצעת חוק שעליה אנחנו מדברים: המשרד רואה את חוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך-1960 כאחד המכשירים לטיפול בנוער, כאשר - ואני מדגיש זאת פעמיים שלוש - לא מדובר במקרה של חוק זה בנוער עברייני

ס.א. קורץ :

אלא במקרים מסובכים שבהם לא ניתן בדרכי טיפול רגילות ובמגעים רגילים של העובד הסוציאלי עם נערים שמתחת לגיל 18 או עם בני משפחותיהם לקדם את הנושא מבלי להזדקק לתוקף של חוק, של מסטרה, של פסקי דין וכל הסנקציות העומדות לרשות המערכת הזאת.

בדרך כלל המערכת הסוציאלית אינה נעזרת בסנקציות כדי לטפל במיפוק צרכיהם של נזקקים. יש לנו חוליה מיוחדת שבה אנו עוסקים בעבריים, ובצבריים צעירים במיוחד, ולרשות ענין זה מערכת של שירותים, מערכת של חוקים ופעולות. חוק הנוער (טיפול והשגחה) כולו - לא רק התיקון המובא לפניכם - אין לו באורח פורמלי ומהותי שום דבר עם המערכת העוסקת בעבריים. אני חוזר ומדגיש זאת כי ניתן בקלות לגלוש מן הטיפול בחוק שבו אנחנו עוסקים לאותם חוקים הקשורים בנוער עבריים, הקשורים במערכת של שירותים אחרים כגון - חסות הנוער, מערכת המבחן, בעוד שחוק זה אינו מסוג אותם הדברים.

כאשר נתקבל חוק הנוער (טיפול והשגחה)

בחודש יולי 1960 הוא בא במקום טעיפים שהיו בחוק הקודם שעסק בטיפול בנוער עבריים. מצאנו לנכון להפריד בין הדברים על מנת שלא להטיל שמץ וצל של עבריים על אותם ילדי ישראל שלא עברו עבירות.

מה בא חוק זה להבטיח? החוק בא לסייע לעובד הסוציאלי להשתמש בסמכויות של סנקציות כאשר בגלל מצב סוציאלי ומשפחתי אין הילדים יכולים לגדול בחברה מתוקנת, כפי שהיו צריכים לגדול, וכאשר קומוניקציה הרגילה איננה מספקת, איננה פועלת, איננה נשמעת על ידי ההורים, האפורטרופסים, האוטסיים את אוזניהם, או כאשר הקטינים עצמם ממאנים לשמוע להוראות המטפלים או לפעמים להוראות הוריהם.

כיצד מתבצע החוק? משרד הסעד עבר שלבים

שונים של הפעלה: בתקופה הראשונה נתמנה על ידי שר הסעד כפקיד סעד ראשי למקרה חוק זה מי שמילא אז תפקיד מרכזי בשירותי המבחן, שזו מערכת לטיפול בנוער עבריים, וזאת מכמה טעמים: א. המערכת הסוציאלית לא היתה ערוכה במידה מספקת. ב. מערכת שירותי המבחן היתה מערכת של הדרכה והפעלה, שנצטרך גם נסיון של פעילות במערכת בתי המשפט וכל המשתמע מכך - דבר שאיננו תמיד חלק מהותי מפעילותו של העובד הסוציאלי.

יחד עם מינוי איש שירותי המבחן כפקיד

סעד ראשי לצורך ביצוע החוק הפעלנו כבר מהרגע הראשון את המחלקות הסוציאליות בשלוש הערים הגדולות ומינינו בתוכן טועמדים להפעלת חוק זה.

כעבור מספר שנים עברנו לשלב השני של

הפעלת החוק כאשר עיקר האחריות לביצוע נמסרה לידי הרשות המקומית. כל מפת הרשויות המקומיות מכוסה כיום בעובדים, שבנוסף לתפקידם כעובדים סוציאליים נתמנו גם כפקידי סעד לביצוע החוק הזה. רק באותם מקומות שבהם הלשכה קטנה מדי או שהיא מאוישת על ידי אנשים בלתי מקצועיים - שלפי החוק איננו רשאים למנות אותם כפקידי סעד, וגם איננו רוצים בכך - רק שם עדיין משרתים פה ושם קציני מבחן גם כפקידי סעד לצורך החוק.

האם החוק הזה מופעל כבר?

פ. שיינמן :

מכיוון שבוועדה חברי כנסת חדשים, אסביר

ס.א. קורץ :

ואפרט: החוק מופעל החל מיולי 1960 ויש מערכת שלמה של תקנות לצורך ביצועו שנתקבלו במשך השנים. עד היום אנחנו רואים בו כלי מחזיק ברכה, מכשיר הנותן שיניים לעבודת העובד הסוציאלי. לעובד הסוציאלי יש מערכת של קומוניקציה עם האדם הנזקק - בין שהוא מודע לכך שהוא נזקק ובין שאיננו מודע לכך - והוא מבסס להידבר עם הנזקק ולמצוא דרך משותפת על מנת להגיע מוקדם ככל האפשר לאפשרות תפקודו העצמאי של הנזקק. אנו רואים בחוק זה כולו מכשיר עזר בידי העובד הסוציאלי כאשר הוא נתקל באסימות, בחוסר רצון ובחוסר הבנה של האיש, שאז הוא יכול בעת הצורך - לפי הכרעתו ובהתאם למה שהחוק מורה לו - לפנות למערכת המשפט, למערכת המשטרה כדי לגרום להפעלה בכוון במקום אותה הפעלה פרמיטיבית המבוססת על קומוניקציה דו-סטריט במידת האפשר.

ט.א. קורץ:

כאמור עברנו שני שלבים שונים של הפעלת החוק: בשלב הראשון השתמשנו בכוח האדם של שירותי המבחן - העוסקים בנוער עברייני ובתהליך תיקונו והחזרתו לחברה - גיידע של שירותי המבחן ובמיומנות שלהם בכל הקשור להופעה בפני בתי המשפט. העובד הסוציאלי בעירייה או במועצה מקומית זו או אחרת איננו יודע את התהליכים האלה של הופעה בבתי המשפט וכל הקשור בכך. סיבה נוספת - לשירותי המבחן מערכת הדרכה תקינה, וסברנו כי להפעלת החוק יש להשתמש במערכת ההדרכה התקינה שלהם. סיבה שלישית - חוסר הכנה מקדמת ומספקת של הרשות המקומית להיות האפוסטרופוס האחראי לביצוע החוק הזה.

אני שוב חוזר ומדגיש שיחד עם זאת שכפיד מעד ראשי לצורך ביצוע החוק נתמנה מי שעמד בראש שירותי המבחן, נתמנה במחלקת הסוציאליים שבכל אחת משלוש הערים הגדולות איש מתוך המחלקה לביצוע תפקיד זה, וכמובן איש הכשיר לכך.

במשך השנים עסק המשרד בכל ההליכים הקשורים בחקיקת המשנה וצייד את המערכת הזאת בהוראות אדמיניסטרטיביות, גדרתי קשר וכדומה. כיום אנחנו נמצאים בשלב ב' של הפעלת החוק, כאשר ניתקנו את החוק ככל האפשר מן המערכת העוסקת בנוער עברייני, ויש לנו - כפי שאמרת - מפה עניינה של רשויות מקומיות בהן יש אנשים הממונים על ביצועו. בנוסף להם קיימים כמה עובדי משרד המעד שיש להם תפקיד הן בטיפול ישיר והן בהדרכה, וכך משייכים ללוות את ביצוע החוק, בעת הצורך, ועומדים לשירותו גם חלק מאותם שירותי המבחן.

ט.י. דינד:

האם יש מקום שבו אין איש הממונה על ביצוע החוק?

ט.א. קורץ:

אין מקום כזה. ייתכן שיש מקום בו האיש הממונה על ביצוע החוק אינו עובד הרשות המקומית, אלא עובד המדינה. אין פירוץ שבה לא יהיה פישור אחראי על אותו תחום גיאוגרפי ופונקציונאלי בכל הקשור לחוק הזה.

חוק זה נועד, עקרונית, להגן על קטין בפני הסכנות הצפויות לו, ולפעמים גם במשפחתו. הוא נועד להגן על קטין שמשפחתו שבורה ואינה יכולה לשמש כדוגמה טובה, הוא בא להגן על הקטין מפני סופרעות של אב, מפני הורה שאינו דואג לו למזון תקין, שאינו דואג לביקוריו הסדירים בבית הספר; הוא בא להגן על תינוק שאביו לוקח אותו על זרועותיו ברחובות העיר שעה שהוא פושט יד, ומאפשר להפעיל כוח כדי למנוע את האב מלהשתמש בקטין למטרה זו. למעשה אנחנו משתמשים בחוק לצורך אינטרוונציה דחופה בשעה שיש צורך להגן על הקטנים, ולפעמים מפני הוריהם או האחראים עליהם.

במערכת הזאת יש כיום למעלה מ-1,000 קטנים שהחוק הזה חל עליהם.

ג.צ. קשת:

1,000 שיש בהם טיפול?

ט.א. קורץ:

1,000 שהובאו.

באחד השלבים - וזאת לפני מספר שנים - פנו אלינו רופאים לפי יוזמתם והצביעו בפנינו על חלל ריק שקיים במערכת החוק. הם באו אלינו בקשר לצורך להוציא מידי ההורים את הילד השני או השלישי, כאשר הילד הראשון נפגע ממכות רצח על ידי ההורים עצמם, מכות שגרמו לשבירת אבר או לידי פגם אחר.

פ. שינמן:

ומה על הילד הראשון שנפגע?

ט.א. קורץ:

הרופאים סבורים שאם הובא בפני הרופא ילד אחד שנפגע על ידי ההורים, לא צריך לחכות עד שלמחרת יביא האמבולנס גם את הילד השלישי, אלא מחובתו של הרופא ליצור מגע עם מערכת השירותים הסוציאליים כדי לפעול עוד לפני התרחש האסון. ואנחנו עשינו דברים מסויימים בתחום הטיפול: האחות, העובד הסוציאלי מדברים עם ההורים, רואים מה פני הדברים, אבל לפעמים קורה שההורים אינם מסוגלים להיות אחראים על גידול צאצאיהם.

ס.א. קורץ:

בעקבות מגעי הטיפול הגענו, לפי עצת הרופאים, לענין זה וניסחנו בתיקון את חובת ההודעה לגבי רופאים בלבד. נוסח התיקון עבר גלגולים רבים: בנוסח הראשון הטלנו חובת הודעה גם על שירותים אחרים, אך התברר שלשם זה אין צורך בשינוי החוק, כי יש מערכת אדמיניסטרטיבית שיכולה להחיל את חובת ההודעה על עובדיה - למשל, מערכת החינוך יכולה לצוות על מורה או גננת להודיע על מקרה שנתגלה - בעוד שהרופאים מצועים מלעשות זאת בהתאם לקודכס האתיקה המקצועית שלהם. הרופאים ביקשו מאתנו, איפוא, לעמוד על התיקון הזה על סנת שיכול הרופא לא להיות קשור על ידי חוק הסודיות שהאתיקה המקצועית מטילה עליו.

היו"ר ח. גרוסמן:

בקדנציה הקודמת טיפלה הנועדה בחוק לפיו חייב הרופא להודיע על כל מקרה של פצוע שהובא לבית החולים ושיש חשש שפציעתו נגרמת כתוצאה מאלימות. כך שהענין של אתיקה מקצועית אינו חל פה.

ס.א. קורץ:

גם הרופאים מ"הדסה", גם איגוד רופאי הילדים וגם ההסתדרות הרפואית הארצית ביקשו מאיתנו - ויש על כך חליפת מכתבים משנות ה-70, לא לפני כן - עודדו אותנו וקיבלו בברכה את רצוננו להביא תיקון זה לכנסת, כי הם סבורים שאחרת הרופא אינו מודיע על מקרה שנתגלה. משום כך גם כאשר הוצאנו מן הנוסח הראשון את התפקידים האחרים שאינם מצועים מלעשות זאת, השארנו את הרופאים.

בדיון במליאת הכנסת התייחסו חלק מחברי-הכנסת לכך שאין סנקציה בחוק לגבי רופא שאינו מסלא אחר חובת ההודעה. בנוסח הראשון שהצענו היתה סנקציה של 500 לירות, אך ועדת השרים לעניני חקיקה טברה שענין זה פירות, אינו במקום, ורצוי להשמיטו. והשמטנו. שר הסעד אמר שעל בנת הכנסת שלטשרד אין שום ענין לחוק את הדבר, אך מזכיר ועדת השרים לעניני חקיקה הודיע לנו ב-15 באפריל 1973, בכתב, לחוק מהסיפה של הפעיה את המלים "מי שאינו מוסר הודעה כאמור, יהיה צפוי לקנס של 500 לירות". אם תחשבו שזכרון להכניס את הסנקציה, אם בסכום זה או בסכום אחר, זרכל לומר שחזרה עטרה ליושנה בדרך אחרת.

מבחינה אדמיניסטרטיבית אנוצור עושים באורח פרטנצטי את כל מה שניתן לעשות על מנת להבטיח מעקב ובדיקה חוזרת של הדברים הנעשים. יש אתי כמה טפסים שהורפצלו החל מ-1 בינואר 1973, הנותנים בצורה מסודרת תמונה על פעולות הטיפול של פקיד הסעד לחוק הנוער (טיפול והשגחה) ברשות המקומית ועל יומן הפניות לפקיד הסעד - כל זאת במטרה להבטיח קומוניקציה תקינה.

ב.צ. קשת:

היכן האחריות הפלילית של מי שגרם לנזק בגופו של הילד? הרופא צריך למסור על המקרה לפקיד הסעד, אך הוא אינו צריך למסור עליו למשטרה. התיקון בחוק מצביע על דרכי הטיפול בילד, אך כיצד יגיע המקרה למשטרה? הילד לא יודיע על כך, ואני חושש שגם הרופא - והצבעתי על כך גם במליאת - יחשוש מאד למסור את הענין אפילו לידיעתו של פקיד הסעד, מפני שאב אלים הוא גם פצייעט אלים. התפלאתי לשמוע שהצעה זו באה דווקא מצד הרופאים, אך ההסבר היחיד שאני יכול לתת לכך הוא שהצעה זו באה מהסתדרות הרופאים, שאנשיה יושבים למעלה ואינם באים במגע עם הילדים המוכים.

בתיקון נאמר: "ימסור על כך לפקיד סעד". ומה אם הרופא לא ימסור? יש לאחוז באמצעים גגד רופא שלא סילא אחר חובת ההודעה, ובענין זה הייתי מציע שנומין את נציגי הרופאים, כי לא ייתכן להשאיר את הדבר בצורה פתוחה.

בדרך שמציע החוק לא יובא המקרה לידיעת המשטרה. לו יכול היה להינתן טובא, היה טובא עוד קודם לכן על ידי הילד עצמו, על ידי שכנים. על ידי פקיד הסעד לא יובא המקרה למשטרה. פקיד הסעד מטפל בתיקון מצבו של הילד, אך היכן האחריות הפלילית של ההורה?

י. בארי:

לפי עניות דעתי לצורך קביעת סנקציה אין מקום להזמין אפילו את הרופאים. אין לי התנגדות לכך, אבל כאשר נחליט אם יש או אין מקום לקבוע סנקציה בחוק, לא חוות הדעת של הרופאים היא שיכולה אפילו להבחנת ארתנו. אחת מן השתיים:

י. בארי:

או שאנחנו מעוניינים לתת שינויים לתיקון זה ואז יש לקבוע סנקציה, או שאיננו מעוניינים בכך. לעניות דעתי צריך לקבוע סנקציה, אחרת ההוראה נשארת ערטילאית, והשאלה של חבר-הכנסת קשת "ומה אם איננו מוטרד" נשארת ללא תשובה. אני מציע, כאמור, לקבוע סנקציה; ואין צורך לשם כך להזמין את הרופאים.

הפגיעה באתיקה המקצועית של הרופא היא רק לכאורה, כי למעשה הרופא אינו מוציא במקרה זה סוד רפואי, אלא מוסר הודעה על מקרה שבו נראה לו שהאחראי על הקטין אינו נוהג בו בסדר או פגע בו. הוא כמעט אינו מגלה כאן סוד רפואי, ומשום כך אולי נראית כאן התנגשות בין החוק לבין האתיקה המקצועית, אבל למעשה כאשר מתעסקים בנושא רואים שאין הדבר כך.

האם החוק פתיחם גם לאוכלוסייה הערבית או

רק לאוכלוסייה היהודית?

מ. ידיד:

אני סבור שאין להטיל סנקציה על הרופא. הרי אנחנו קובעים שעל הרופא להודיע אם יש יסוד סביר להניח שאמנם היתה פגיעה, ואם נטיל על הרופא סנקציה בשל אי הודעה, יוכל לטעון שלא מצא יסוד סביר להניח שאכן היתה פגיעה. בענין זה דרוש לבנו שיתוף פעולה שלא מצד הרופא, כדי לגלות את ההודים המתנהלים בצורה לא נאותה כלפי ילדיהם. אם נטיל עליהן סנקציה, אני מסופק אם ישתף פעולה עם פקיד הסעד - דבר שדרוש כל כך בנושא זה.

תמצטרף להצעה להזמין את הרופאים.

ב. קשת:

אני תומך בהצעה להזמין את נציגי ההסתדרות הרפואית, והייתי רוצה לשמוע גם את דעת

מ. ידיד:

נציגי משרד הבריאות.

החוק מטפל בקטין, אבל אין בו תשובה לטיפול שצריך להינתן למשפחה שבה נמצא הקטין, והרי נאמר פה במפורש: "ויש לו יסוד סביר להניח כי הפגיעה נגרמה בידי האחראי על הקטין או משום שהאחראי על הקטין אינו מסוגל לטפל בו או להשגיח עליו או מזניח את הטיפול או ההשגחה". מה געשה באותה משפחה שאיננה מסוגלת לטפל בילד? האם נסתפק בכך שניקח את הילד ונפטר אותו לפקיד הסעד, או שנשב את תשומת הלב גם לאותה משפחה שאינה מסוגלת לטפל בו? הייתי רוצה שנמצא את הדרך גם לטיפול במשפחה כזאת.

ד"ר קורץ יצא מתוך הנחה שמשרד החינוך, למשל, יכול להורות לסורים להודיע על מקרה שהובא לידיעתם. אבל מה בנוגע לאחיות - אחיות בתי הספר, אחיות סוציאליות, המטפלות בילדים ובמשפחות ושלידיעתן מגיעים מקרים כאלה עוד הרבה לפני שהם מגיעים לידיעת הרופא?

ל. דיציאן:

בנוגע להערות חבר-הכנסת קשת על האחידות הפלילית של ההורים או של אלה שצריכים להשגיח על הילד ולא השגיחו: אינני חושב שחוק זה צריך לדון בכך. בחוק הפלילי יש הוראה מפורשת על כל עורן וכל פשע. ענינו של חוק זה - להביא סעד לילד הנזקק לו, ולא להטיל עונש על ההורים.

אשר לרופאים: לא הייתי ממליץ על עונש ממשי. אם אינני טועה, עצם אי מסידת הודעה יכולה להביא לפני חוק הרופאים להעמדת הרופא לדין על עבירה על האתיקה המקצועית - דבר שיכול להביא גם לידי שלילת הרשיון.

הכנסנו תיקון כזה לפני כחצי שנה בפקודת בריאות העם.

הי"ר ח. גרוסמן:

בכל זאת הייתי רוצה לשאול אם לא כדאי לקבוע במפורש, בתור סנקציה, שאם מסירת הודעה זו עבירה על האתיקה המקצועית. לפי דעתי זה יעיל יותר מקנס של 500 לירות או מקנס בסכום אחר.

ל. דיציאן:

הי"ר ח. גרוסמן:

חוק בריאות העם מחייב כל מנהל בית-חולים או מנהל מחלקה בבית חולים להודיע למסטר על פצוע שנתקבל לבית החולים ושיש חשד שפציעתו נגרמה כתוצאה מאלימות. זהו, איפוא, תקדים מבחינת פריצת האתיקה המקצועית, שיכול לחול גם בענין זה.

מ. פרידמן:

ד"ר קורץ ניסח את השאלה של משרד הסעד בענין הילד המוכה - כיצד להוציא את הילד המוכה מידי ההורים, ודווקא ענין זה מפריע לי. לי נראה שצריכים לשאול: כיצד למנוע את המכות? ואז התשובה שיש לקחת את הילד מידי ההורים יכולה להיות רק אחד הפתרונות. לי נראה שיש לגשת לענין זה מבחינת ההורים ולא רק מבחינת הילד.

הייתי רוצה לשאול: 1. מהי הפעולה שרשאי משרד הסעד לנקוט בה לפני הפניית לבית המשפט? 2. האם חוק זה מונע ממשרד הסעד לנקוט צעדים מסוימים כאשר אין הוראה מבית המשפט?

ח. אבו-רביע:

בקשר למבקציה: אני סבור שעלינו לתת אימון מלא ברופאים. אם נרצה להטיל על הרופא קנס של 500 לירות, הרי בכך נפגע בהרגשתו. אני סבור שלרופא יש אמינות מצד כל אדם מאיתנו.

אשר לטיפול בילד והוצאתו מידי ההורים: אני סבור שקודם כל צריך לחפש את הדרך אין לטפל בהורים. זה הדבר הראשון שצריך לעיין בו.

ה. זיידל:

גם אני חושב שאיננו צריכים להכניס את ענין המבקציה, מנימוק נוסף: דומני שבדבר זה ימוע מן הרופאים לטפל בקטין. יחד עם זאת אני בעד הצעת חבר-הכנסת קשת להזמין את הרופאים ולשוחח איתם בענין זה. אם הרופאים רואים את הענין לא רק מהבחינה הרפואית אלא גם מתבחינה החברתית והציבורית, הרי שבוודאי יראו צורך למסור כל מקרה כזה לטיפולו של פקיד הסעד. לפי האינפורמציה שיש לי וגם לפי מה ששמענו היום ערוך משרד הסעד לגושא זה, לפיכך אני חושב שיש צורך לסגור את מעגל החוק: הרופא המטפל מוסר את המידע לפקיד הסעד, ופקיד הסעד, בהתאם לחוק, מפשיך בטיפול.

אם היו מצלמים את המצב הקיים כיום ללא חוק - האם יש רופאים רבים המוסרים מידע לפקיד הסעד, גם בלא שיהיה חוק שיחייב אותם לכך? אם כן - ואני בטוח שכן - הרי שהתיקון בא רק כדי לתת אופי תחיקתי לענין זה.

ב.צ. קשת:

מנין להם לדעת שיש פקיד סעד?

נשמע מהם.

ה. זיידל:

הי"ר ח. גרוסמן:

אני רוצה הבהרה למושג "האחראי על הקטין", הרי לא תמיד ההורה הוא האחראי.

א. בריק:

זה מוגדר בחוק.

הי"ר ח. גרוסמן:

אני יודעת, אבל כל הדיון שהיה פה היה סביב הורה הפוגע בבנו או בבתו.

ש. מלכיאלי:

לא רק הורה.

הי"ר ח. גרוסמן:

כל המתדיינים יצאו מקודת ראות זו, אבל הייתי רוצה שמשד הסעד יתן לנו תמונה - מה קורה על קטין שאינו נמצא אצל ההורים?

דבר נוסף שהייתי רוצה לדעת: האם כל אותם 1,000 קטינים, שהוזכרו כאן, נפגעו על ידי ההורים?

מ.א. קורץ:

לא.

היו"ר ח. גרוסמן:

הייתי רוצה שמשרד הסעד יביא לנו תמונה יותר ברורה של צילום מצב הקטינים הנפגעים: על ידי מי נפגעו? איך נפגעו? באילו נסיבות? עלינו לדעת זאת כדי שנוכל לעבוד לשאלה של הטיפול במשפחה, שרבים מחברי הוועדה עמדו עליה. אמנם אין זה שייך לחוק שבו אנחנו מדברים, ובוודאי יש תקנות אחרות הקשורות בטיפול במשפחה, אך עלינו לראות לא רק את מספר השירותים הניתנים בחוק אלא גם להכיר את הרקע, את המציאות שהביאה לתיקון שמניח לפנינו משרד הסעד. האם יש קטינים שנפגעים לאו דווקא על ידי הוריהם אלא גם על ידי האחראים להם מטעם הלשכה הסוציאלית? מה המצב במשפחות אומנות, האם שם לא מתגלים מקרים כאלה?

ד"ר קורץ אמר שהחוק אינו נוגע לנוער עבדין, אבל הקטין נשאר קטין גם אם הוא עומד למשפט. מה קורה כאשר קטין נפגע בבית המעצר והרופא קובע שנפגע שם, אם על ידי עצירים אחרים ואם על ידי סוהר? באותו רגע האחראי הוא אחראי והקטין הוא קטין, ולא חשוב אם הוא נמצא אצל הוריו, במשפחה אומנות, במוסד, במעון הסתכלות או בבית מעצר.

ביחס לאתיקה המקצועית: כפי שכבר אמרתי, בחוק בריאות העם חובה על מנהל בית חולים או על מנהל מחלקה בבית החולים להודיע למסטרה על מקרה שהובא פצוע ויש חשד שנפגע כתוצאה מאלימות. בהודאה זו יש כבר פריצה באתיקה המקצועית, שאפשר להסתמך עליה.

י. בארי:

בתיקון זה מחייבים להודיע לא רק במקרה של אלימות, אלא גם במקרה של הזנחה בטיפול.

היו"ר ח. גרוסמן:

נכון, ואני שואלת: כיצד ייקבע שהילד ניזוק לא על ידי פגיעה ישירה אלא כתוצאה מרשלנות? אם ילד ירד לחצר ללא השגחה וניזוק, האם אפשר לראות בכך רשלנות של האחראי לו? נראה לי שההגדרה משאירה אפשרות רחבה מדי לפרשנות.

פ. הורביץ:

הרופא יכול לקבוע זאת.

א. בריק:

הרופא מודיע שיש לו חשש סביר.

היו"ר ח. גרוסמן:

כדאי שבזמין את נציגי הרופאים לא רק כדי לשמוע את דעתם על הסנקציות, אלא גם כדי לקבל מהם אינפורמציה על הדברים הקורים במציאות.

דצוי היה שנדע מה נעשה, גם מבחינה פלילית, לגבי הורה או אחראי הפוגע בקטין. כדאי היה שנשמע כמה שופטים ונבקש כמה פסקי דין שהיו בתחום זה.

הערה אחרונה: החוק אמנם אינו נוגע לבתי המעצר, אך בזמן האחרון קראנו על דברים מזעזעים של אלימות ופגיעות בקטינים. כדאי שנשמע גם על כך.

פ. שינמן:

נראה לי שהתיקון הוא לטובת הקטין מצד אחד, אך מאידך הוא יכול לערור סכסוך בין האחראי או ההורה ובין המטפל מטעם המחלקה הסוציאלית. שאלתי היא: מהי הפרוצדורה מבחינת בית המשפט? כיצד בית המשפט מחליט? האם יכול האחראי להופיע בפניו ולהביע את דעתו?

פ. דרובל:

האם על ידי תיקון החוק, בצורה בה הוא פוגע, לא גורמים לרופאים סמכות בתחום שאולי אינו נוגע להם? בתחילת התיקון מדובר על חובתו של הרופא להודיע במקרה של פגיעה, אך בהמשכו מדובר על חובת הודעת הרופא גם במקרה כללי יותר של פגיעה כתוצאה מכך שהאחראי אינו מסוגל לטפל בקטין, להשגיח עליו או כתוצאה מהזנחת הטיפול או ההשגחה. האם הכתובה הזו לכך היא דווקא הרופא? אנחנו יכולים לסמוך על הרופא באופן מלא מבחינה בריאותית-רפואית, אבל ייתכן שאנחנו גולשים לתחום פדגוגי שבו הוא לא מוסמך כלל לתת את חוות דעתו, אלא מישהו אחר.

ל. דיציאנו:

מדובר כאן במקרה של פגיעה בילד, ובמקרה כזה חייב הרופא להודיע.

היו"ר ח. גרוסמן:
 חבר-הכנסת דרובלס שאל אותה שאלה שאני שואלת: נאמר פה גם שהרופא יכול לקבוע שהפגיעה נגרמה בשל כך שהאחראי אינו מסוגל לטפל בקטיין או החרשל בהשגחה עליו. מהי הגדרה של השגחה? זהו מושג הניחן לפירושים.

מ.א. קורץ:
 קודם כל אני רוצה להדגיש שגם חוק זה - כמו כל דבר אחר שמשוד הסעד מביא בפניכם - נוגע בדרך כלל לכל האוכלוסיה בארץ, אלא אם כן אנחנו מדגישים ומבליטים במפורש אחרת. במסגרת הושימה של פקידי הסעד המוסמכים לפי החוק הזה יש לי רשימה שמיח של אנשים הפועלים במחוז המרכז, במחוז תל-אביב, בנצרת, בעכו, במג'דל כרום, בנפת יזרעאל - ערביים במגוון רחב מאד, המוסמכים לעסוק בנושא זה.

היו"ר ח. גרוסמן:
 אולי אחד מהם יספר לנו איך נעשה הדבר במציאות ובאלה מקרים הוא מטפל.

מ.א. קורץ:
 אפשר להזמין את ד"ר סנג'רייסי מנצרת.

צדקו חברי הכנסת כאשר הצביעו על כך שלמעשה אנחנו מטפלים בחוצר של משהו הפוגע בילד עוד לפני שאנחנו מקבלים אותו לטיפולו, ומערכת השירותים הסוציאליים מודעת לכך שהחובה היא לטפל במשפחה, ביחוד במשפחה שאיננה מחפקדת כדאורי, הן אם יש לה ילדים, הן אם אין לה ילדים; הן אם אהה יכול להצביע ולראות שהילדים נפגעו מכך והן אם אינך יכול להצביע על הפגיעה. כל מערכת השירותים הסוציאליים מטפלת ברבבות משפחות ועוסקת בין השאר - כפי שהעיון חברי הכנסת - במניעת הדודלויות שונות, לרבות הכאות. המערכת הסוציאליית מחאמצת לעשות זאת בוחבי הארץ על ידי טיפול בהורים, על ידי ייעוץ למשפחות, על ידי חקירות אלה ואחרות.

פה מדובר - ועל כך הצביעו הרופאים שיזמו את התיקון - במקרים בודדים של הורים מופרעים, של הורים שעשו את מה שעשו לא מחוץ דעה צלולה, לא מחוץ רוע לב, אלא מחוץ אי יכולתם לחפקד כהורים. במידה שאנחנו נחקלים בהורים כאלה או באחד מהם, החוק הזה - לפי דעת הרופאים - צריך לחח לנו אפשרות של טיפול טוב יותר מאשר לולא חוק זה.

אני רוצה להצביע על כך שהחוק - לא התיקון - מגדיר יפה מאד מה זה קטיין נזקק, והוא אומר: קטיין הוא נזקק כשנחקיים בו אחד מאלה: (1) לא נמצא אחראי עליו; (2) האחראי על הקטיין אינו מסוגל לטפל בו או להשגיח עליו או שהוא מזניח את הטיפול או ההשגחה; (3) הוא עשה מעשה שהוא עבירה פלילית ולא הובא בפלילים; (4) הוא נמצא משוטט, פושט יד או נוכל בניגוד לחוק עבודת הנוער, חשי"ג-1953; (5) הוא נתון להשפעה רעה או שהוא חי במקום המשמש דרך קבע מקום עבירה; (6) שלומו הגופני או הנפשי נפגע או עלול להיפגע מכל סיבה אחרת. יש פה ספקטרום רחב מאד - לאו דווקא דק אותו ענין שאנחנו מחקנים - המוצא את ביטויו בסעיפים שקראתי, והנכם רואים פה חשובות לכל הדברים שהצבעתם עליהם.

דבר נוסף שלא הבלטתי בדברי הפתיחה שלי הוא שלמעשה קיום חוק זה - ללא התיקון - איפשר לעובד הסוציאלי להתערב באורח דחוף במקרים שונים מבלי שהדבר בא אחר כך לבית המשפט. סעיף 11 לחוק אומר: "היה פקיד סעד סבור כי קטיין הוא נזקק ונשקפת לו סכנה חכופה או שהוא זקוק לטיפול רפואי או אחר שאינו סובל דיחוי, רשאי הוא לנקוט בכל האמצעים הדרושים לדעתו למניעת אותה סכנה או למחן אותו טיפול אף ללא הסכמת האחראי על הקטיין...". הוא יכול להיעזר, ונעזר, על ידי המשטרה כאשר השיחה בינו ובין המשפחה אינה מספקת במקרה שמשפחה שובתח במקום כלשהו ביום ובלילה, בשלג ובחום, ולנקהח עימה את ילדיה. במקרה זה אנחנו נעזרים בחוק כדי למנוע שימוש לרעה בילד או בחינוך. אף פעם לא נפעל נגד המשפחה השובתח, אלא נדרוש שהקטינים לא יהיו כלולים באותו "משחק". אנחנו גם נמנעים מלהיות חשודים על כך שאנחנו משתמשים בחוק כדי להקטיין או לצמצם את חופש התגובה של האזרח. אבל במקרה שבליילה ירושלמי קד צפויה סכנה מיידית לקטיין, שהוריו עורכים שביחת שבת, וההורים מתאכזרים ואוטמים אוזניהם, במקרה כזה אנחנו מפעילים את החוק ללא בית משפט, כי לא נחכה עד למחות. קורה שכתוצאה מפנייתו וטיפולו של פקיד הסעד מסכימה המשפחה לעזוב את מקום השביחה ולחזור למקום מושבה.

אם הזכרתי קודם שיש 1,000 מקרים שעברו את מערכת בית המשפט, הרי שמספר המקרים שמוצאים את טיפולם לא במסגרת בית-המשפט, בגלל קיומו של חוק זה, הוא ניכר ורב מאד.

א. בריק:

אני רוצה להדגיש דבר שלא היה ברור כאן, ולכן אולי הפליאה מדוע מדובר במספר קטן כל כך של 1,000 ילדים. החוק הזה מטפל למעשה בעיקר ובמיוחד בקטינים שהוריהם אינם מסכימים לטיפול לטיפול. כלומר, אם יש שיחוף פעולה - ויש אלפי קטינים שלגביהם יש שיחוף פעולה בין ההורים לבין פקיד הסעד והילדים מסודרים במעונות או במשפחות אומנות - אין כלל צורך להשתמש בחוק. אם ההורים אינם מסכימים לטיפול המוצע או שהקטין הוא שאינו מציית, מביא פקיד הסעד את העניין בפני בית המשפט, ובית המשפט - לפי החוק ולפי התקנות - מזמין את כל הצדדים הנוגעים בדבר, לרבות הקטין וההורים, דן בעניין לפי הכללים המקובלים ואחר כך נותן את החלטתו. וכאן עומדות בפנינו כמה אפשרויות: מהחלטה להשאיר את הקטין בידי ההורים, חוץ כדי מחן הוראות מה לעשות, ועד להחלטה להוציא את הקטין ממשמורת ההורים ולהעבירו למשמורת פקיד הסעד, המחליט היכן יהיה הקטין - אם במוסד או אם במשפחה אומנת. מכאן שהקטינים הנמצאים בטיפול לפי חוק זה הם באמת מקרים קיצוניים, שבהם אין שיחוף פעולה בין ההורים או הקטין ופקיד הסעד.

לגבי חובת ההודעה: החיקון שהזכירה היושבת-ראש הוא תיקון בפקודת בריאות העם שבא לענות על חלק מהבעיה, אך לא עונה לבעיה זו. שם מדובר על חובת הודעה של בית החולים כאשר מובא אליו אדם פצוע, חסד הכרה או מת ויש חשש שנפגע כתוצאה מאלימות. כאן מדובר על כל רופא, והכוונה לעתים קרובות לרופא הנמצא ב"טיפח חלב" ולא דווקא לרופא בבית החולים. דבר נוסף - כאן מדובר על חובת הודעה לא רק לגבי פגיעה גופנית, אלא גם לגבי מצב בריאותו של הקטין המעורר את החשש שההורים אינם מטפלים בו כראוי. אם הקטין סובל, למשל, מחת-חזונה, צריך הרופא להודיע לפקיד הסעד שילד זה אינו מקבל אוכל במידה מספקת, ועל פקיד הסעד לבדוק את העניין. אם יש שיחוף פעולה, יכול פקיד הסעד להסדיר את המקרה ללא בית משפט; אם אין שיחוף פעולה, הוא מגיש בקשה לבית המשפט ומבקש צו לפי חוק הנוער, טיפול והשגחה.

בהסבר להצעת החוק לחיקון פקודת בריאות העם נאמר, שכיום אין חובה להודיע על פגיעה באדם עקב מעשה אלימות למשטרה. אבל זה לא עניננו. אנחנו דואגים לקטין ורוצים שכל מקרה של פגיעה בו, אם בעקיפין או אם במישרין, יוודע לפקיד הסעד. פקידת הסעד הדאשית סיפדה לי שבאותו יום בו התקיים הדיון בכנסת בחוק זה הובא ילד שצלעותיו נשברו זו הפעם השלישית, והמקרה הובא לידיעת פקיד הסעד רק בפעם השלישית. אם הייתה חלה חובת הודעה, היה המקרה מובא לידיעת פקיד הסעד כבר בפעם הראשונה. היה מקרה של ילד שנפטר כתוצאה מאלימות. אחד כך החברד שיש עוד ילדים במשפחה והדבר הובא לטיפול פקיד הסעד.

לגבי חובת ההודעה של הרופא: סעיף 387 בפקודת החוק הפלילי הוא סעיף אחיקה מקצועית שלגביו יש ספק אם חייב הרופא להודיע מיוזמתו כאשר הידיעה היא בגדר סוד רפואי. למעשה כמעט כל מידע שמוסד הרופא קשור בסוד רפואי, כי עליו להגיש תעודה רפואית ולפוט מה קרה במשך הזמן, כך שהוא מוכרח לגלות פרטים רפואיים על המקרה. מאחר וכך, עלינו לקבוע בחוק זה את חובת ההודעה, כדי למנוע את הבעיה של אחיקה מקצועית. הרופאים הם שהצביעו על כך שהיו מקרים שהרופאים לא הודיעו מחוץ שיקולים מקצועיים - ואמרו זאת פרופיסור ראסל ואחרים מהחוג להגנת הילד - וביקשו שנטיל את חובת ההודעה בחוק.

דרך אגב, לגבי הסנקציה: כאשר הצעת החוק הובאה בפני ההסדרות הרפואית ואיגוד רופאי הילדים היא הובאה עם הסנקציה, ובכל זאת הם הסכימו. כלומר, ייתכן מאד שהם אינם רואים את הסנקציה כעניין חמור.

לגבי האחריות: הדבר מוגדר בחוק - "אחראי על קטין - הורה לרבות הורה חורג, מאמץ אפוטרופוס או מי שהקטין נמצא במשמורתו או בהשגחתו." כפי שאמרת קודם, אם הרופא סבור שמצב בריאותו של הקטין נובע מרשלנות האחראי עליו - כלומר, הרופא לא בודק אם האחראי יודע קרוא וכחוב, אלא בודק מדוע לקויה בריאותו של הקטין - הוא חייב להודיע על כך.

ל. דיציאן:

למה זה לא חל על אחיות?

א. בריק:

לגבי רופאים קיים החשש שלפי חוקים אחרים הם מנועים מלמסור מידע שהוא בגדר סוד רפואי ולכן צריך לחייב אותם בחובת הודעה. זו הסיבה החוקית. הסיבה המעשית היא, שלמעשה אותן אחיות שעליהן אחת מדבר קשורות באופן מעשי

א. בריק:

בלשכות הסעד ועובדות בשיחוף פעולה עם לשכות הסעד. עדיין לא נחקלו במקרה שאחוח לא הודיעה, ולכן לא היה צורך לכתוב את הדברים בחוק.

מ.א. קורץ:

בנוסח המקורי של הצעת התיקון היה כתוב: "תוטל חובה על רופא או עובד של שירות סעד, בריאות, חינוך או משטרה, שהיו סבורים שקטין, שעמו באו במגע חוץ כדי עבודתם, הוא קטין נזקק, להודיע על כך לפקיד הסעד".

ע. סבט:

בנוסח הראשון נכללו כמה אנשים שעליהם חלה חובה ההודעה, אבל מצאו שאנשים אלה יכולים להסדיר את הודעתם בדרך של סדרי מינהל אדמיניסטרטיביים ואין צורך בחוק. היחה גם סיבה מעשית: בסופו של דבר חלוי עניין זה ביחסים בין הילד להוריו, ומצאנו שיהיה פסול מסויים בכך שיינתן לאנשים מחוג רחב להחערב בזה. אשו לאחיות - האחוח קשורה לרופא, ואם היא רואה משהו ממש, היא מוסרת עליו לרופא והרופא בודק. דצינו למנוע יותר מדי התערבות של כל מיני אנשים בנושא כה רגיש.

פ. שינמן:

1. מה דינו של קטין שנפגע בבריאותו או בגופו ואינו מובא לרופא? 2. לא תמיד יכול הרופא לדעת שהפגיעה נגרמה משום שהאחראי אינו מסוגל לטפל בקטין או מזניח את הטיפול בו. 3. אין קובעים שקטין נזקק לפני שהוא מגיע לפקיד הסעד? משלוש סיבות אלה אני מציע שכל אחד יוכל להודיע לפקיד הסעד, לאו דווקא רופא.

א. בריק:

להודיע ושאי כל אחד ממילא, השאלה אם יש חובה להודיע.

פ. שינמן:

היה רצוי לכחוב שגם הרופא צריך לחודיע וגם כל מי שיודע יכול להודיע.

היו"ר ח. גרוסמן:

חכין את הנוסח שאתה מציע ונדון בו כאשד נגיע לגופו של הסעיף.

מ. חריש:

בדברי ההסבר להצעת התיקון נאמד שעד עכשיו לא הודיעו הרופאים בגלל עקרון הסודיות המקצועית, ואני מבין שהתיקון עונה על הבעיה. אך יש גם הסבר שני לאי מסירת ההודעה על ידי הרופאים, והוא שהרופאים לא הודיעו כדי להבטיח שלא תהיה רחיעה מהבאת הקטין לטיפול. האם אין באמת סכנה שלאחד תקופת זמן, כאשר ייוודע שאמנם הרופאים מודיעים על כך, לא תהיה רחיעה מלהביא קטינים לטיפול?

י. בארי:

יש לי הרושם - מהוערה האחרונה ומהערות שקדמו לה - שאנחנו שוכחים לחלוטין מה המטרייה. החוק מדבר בפגיעה בגוף ובבריאות, ובמישור זה הרופא הוא המוסמך. אי אפשר לתת לאנשים שאינם רופאים - אפילו הם קרובים למקצוע הרפואה - שיקבעו אם היחה פגיעה ויחוו דעתם באשמת מי הפגיעה. לכן נראה לי שהקביעה שיש להתייחס לרופאים בלבד ולא לאנשים אחרים היא במקום.

ע. סבט:

לעניין הרחיעה: צריך למצוא את שביל הזהב. יש לנו ברירה לבחור בדרך שלפחות הרופאים יודיעו על מקרים כאלה, או לוותר בכלל על התיקון. על כל פנים הדברים שאמו חבר-הכנסת חריש מהווים סיבה טובה מדוע אין להוסיף לחיקון את מה שביקש להוסיף חבר-הכנסת קשת בדבר הודעה למשטרה. אם יצטרכו להודיע על כך למשטרה, יהפוך העניין לפלילי, ואז באמת יחששו להביא קטינים כאלה לטיפול. מבין שתי הודעות אני חושב שעלינו לבחור בהגנת הילד, בכך שהרופא יודיע.

מ. הורביץ:

כאן מדובר רק בשלב אחד. למעשה קובע את העובדות הוא בית המשפט, ואין זה משנה אם הרופא גולש לאיזה שהוא חחום שאינו בסמכותו או שהוא טועה, וגם אין זה משנה אם פקיד הסעד טועה, והיו מקרים כאלה. בית המשפט קובע מיהו נזקק והאם העובדות כפי שהובאו לפניו נכונות. כאן מדובר רק על מתן אינפורמציה, כך שאין לחשוש מכל השחלשלות העניינים, אם זה בחחום המידע של הרופא או בחחום סמכותו הרפואית.

ע. סבט:

בנוגע לסודיות המקצועית: פקודת הדאיות, נוסח חדש, קובעת מפורשות בסעיף 49, שרופא אינו חייב למסור דאיה על דבר הנוגע לאדם הנזקק לשירותו. אמנם הוראה זו אינה ניתנת בצורה פוזיטיבית, אך הרופא אינו חייב למסור דאיה. על מנת להחגבר על קושי זה באה חובת ההודעה.

מ.א. קורץ:

לחבר-הכנסת חריש: אמרתי בתחילת דברי - אתה לא היית - שהענין עליו אנחנו דנים היום נולד כיוזמה של רופאי ילדים. לא משרד הסעד יזם את התיקון, אלא רופאי ילדים יזמו אותו וליוו את כל השלבים של הכנתו. באותה נקודה שהצבעה עליה - רחיעה מהבאת קטין לטיפול - נראה לי שגם הרופאים סבורים שאם אמנם יש סכנה כזאת, בכל זאת משקל-עדיפותו של החוק מכריע יותר.

היו"ר ח. גרוסמן:

לישיבות הבאות בנושא זה נזמין: א. נציגים של ההסתדרות הרפואית ושל איגוד רופאי הילדים; ב. פקידי סעד ראשיים, כדי לקבל מהם תמצית מהשדה; ג. פרופיסור ראסל מהחוג להגנת הילד; ד. שופט נועד.

ע. סבט:

כדאי להזמין גם נציג של משרד הבריאות בנוגע לענין הסנקציה.

בסדר.

היו"ר ח. גרוסמן:

הישיבה ננעלה בשעה 13.00